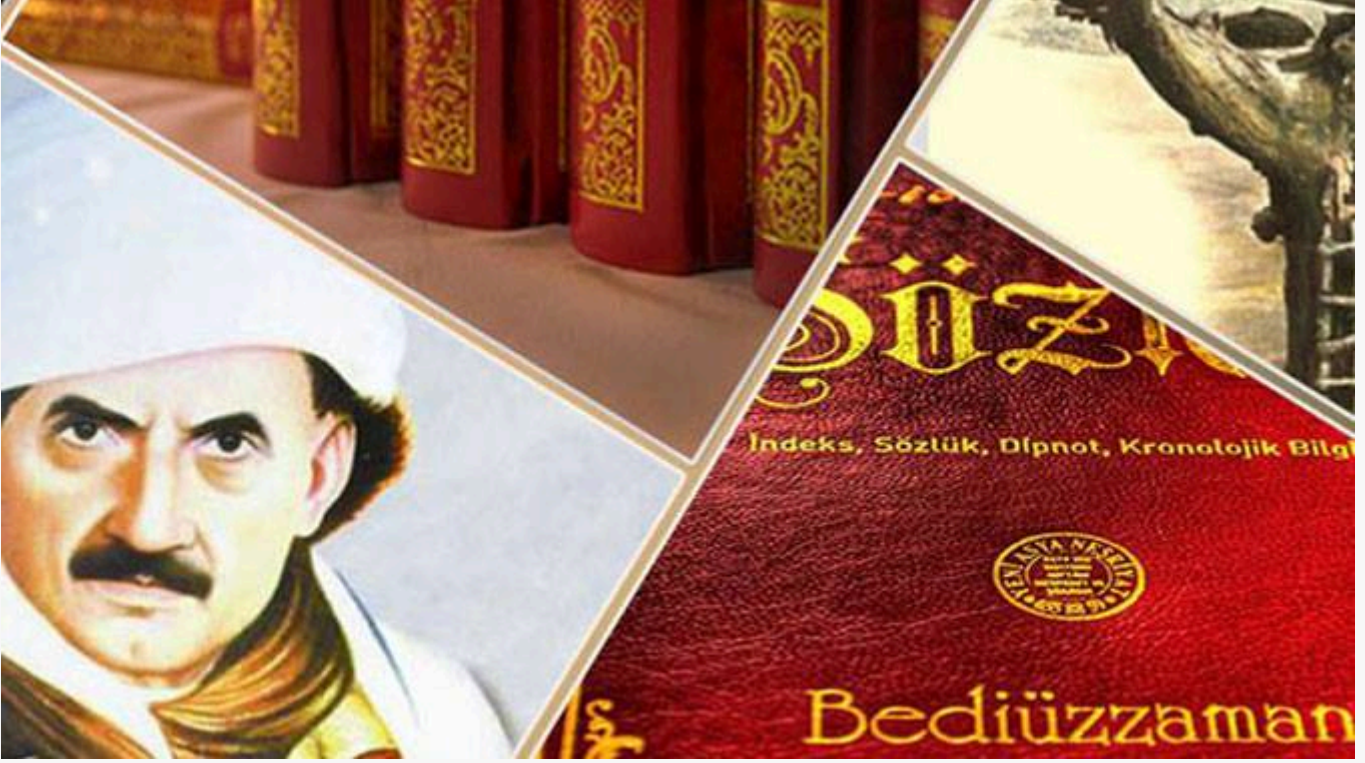


Bediüzzaman'ın insaniyet müdafaası



Çağımızın müceddidi Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin çok mühim icraat ve hizmetlerinden birisi, 31 Mart 1909 hadisesinde Divan-ı Harb-i Örfî'deki yani sıkı yönetim askeri mahkemesinde yaptığı emsalsiz müdafaadır.

Divan-ı Harb-i Örfî müdafaası, o tarihten kıyamete kadar olan bütün zamanlara ve bilhassa "Bu zamandaki nev-i ben-i beşere irad edilen bir nutuktur"¹ ve günümüz problemlerine reçete ve çare olacak mahiyette bir derstir.

Evet, Divan-ı Harb-i Örfî müdafaası hak, hukuk, hürriyet, meşveret, adalet, şeriat, siyaset, askerlik, eğitim, basın ahlâkı gibi bütün insanlığı yakından ilgilendiren ve meşrutiyet başlığı altında mükemmel bir derstir. Üstad Bediüzzaman hazretleri, bu müdafaayı neşrederken şunları söylemektedir: "O nutku şimdi neşrediyorum ki; ta ki meşrutiyeti lekeden, ehl-i şeriatı me'yusiyetten ve ehl-i asrı tarih nazarında cehil ve cünundan ve hakikati evham ve şüpheden kurtarayım."² Aslında bu ifadeler Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin ne kadar mühim bir vazife ile tanzif edildiğinin bir göstergesidir. Benzer bir ifadesi de: "İstikbalde gelecek nefret ve tahkirden sakınmak için yazdığı, yani "tuh o asrın gayretsiz adamlarına!" denildiği zaman yüzümüze tükürükleri gelmemek için veyahut silmek için yazılmıştır."³ şeklindedir.

Bütün bu manalar, "Helaket ve Felaket" asrı olan günümüzde, deccalizm ve Süfyanizmin tahribatına karşı, tamircilik vazifesinin Üstad Bediüzzaman Hazretlerine verildiğini göstermektedir.

31 Mart hadisesi, ülkemizdeki hürriyete ve hürriyetperverlere yapılan darbeler serisinin ilkidir. O dönemin Demokratları olan "Ahrarlar, en büyük darbeyi 31 Mart hadisesinde darbeci İttihadçılar tarafından kurulan Divan-ı Harp (sıkıyönetim) Mahkemesinde yedi. Müstebid mahkeme, İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti üyeleriyle birlikte Ahrarların da çoğunu darağacına gönderdi. Geri kalanlarını da çeşitli cezalara çarptırarak, onları siyaseten çalışamaz bir hale getirdi."⁴ Tıpkı 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül ve 28 Şubat darbeleri gibi. Onların da hedefinde Demokratlar ve Nurcular vardı. "Ben 31 Mart hâdisesinde şuna yakın bir hal gördüm. Zira İslâmiyet'in meşrutiyetperver ve hamiyetli fedaileri, cevher-i hayat makamında bildikleri nimet-i meşrutiyeti şeriata tatbik edip, ehl-i hükûmeti adalet namazında kibleye irşad ve nam-ı mukaddes şeriatı meşrutiyet kuvvetiyle i'lâ ve meşrutiyeti şeriat kuvvetiyle ibka ve bütün seyyiat-ı sâbıkayı, muhalefet-i şeriat üzerine ilka etmek için bazı telkinatta ve teferruatın tatbikatında bulundular. Sonra, sağını solundan fark etmeyenler, hâşâ şeriatı istibdada müsaide zannederek, tuti kuşları taklidi gibi 'Şeriat isteriz!' demekle, hakikî maksad ortada anlaşılmaz oldu. Zaten plânlar serilmişti. İşte o zaman yalan olarak hamiyet maskesini takınan bazı herifler, o ism-i mukaddese tecavüz ettiler. İşte cây-ı ibret bir nokta-i siyah! Gitme, dikkat et. Âlîhimmet olanlar, o hâdisede sükût

ettiler. Garazkâr cerideler, hakikî hürriyetin sadâsını susturdular. Meşrutiyet pek az adamların üstüne münhasır kaldı. Fedakârları da dağıldılar”**5** diyen Üstad Bediüzzaman hazretleri karışmadığı, bilakis yatıştırıcı rol oynadığı halde yine de tutuklanıp işkenceleriyle meşhur Bekirağa Bölüğü hapishanesine konulmuş, yaklaşık bir ay sonra da mahkemeye çıkarılmıştır. “O dehşetli mahkemeden idamını beklerken beraat etmiş ve mahkemeye teşekkür etmeyerek, yolda Bayezid’den ta Sultanahmed’e kadar ‘Zalimler için yaşasın cehennem nidalarıyla ilerlemiştir.’**6** O isteseydi 31 Mart hadisesinde İstanbul’dan tamamen uzaklaşabilirdi. Fakat bunu yapmadı. Bunun bir sebebi de, Hazret-i Ali’nin (r.a) Celcelutiye’sinde okuduğu “Karşıla, kaçma!”**7** ve “Hâkimler, padişahlar, reislerin sana karşı hücumlarından ve esaretlerinden ve yakalamalarından korkma!”**8** olan hitabıydı. Divan-ı Harb’de mahkeme reisi Hurşid Paşanın “Sen de şeriat istemişsin” hiddetli sualine karşı Üstad Bediüzzaman hazretleri şu cevabı vermiştir: “Şeriatın bir hakikatine bin ruhum olsa feda etmeye hazırım. Zira Şeriat, sebep-i saadet ve adalet-i mahz ve fazilettir. Fakat ihtilalcilerin isteyişi gibi değil”**9**

“Medar-ı iftiharım olan mehasinim, şimdi günah sayılıyor”**10** diyerek devam ettiği ve on bir buçuk cinayet olarak nitelendirdiği muhteşem müdafaasının muhtevası özetle şuydu: “Meşrutiyetin hakiki adalet ve meşveret-i şer’iyeden ibaret olduğunu, istibdadın ise şeriatla hiçbir münasebeti olmadığını”**11** başta şark aşiretleri nezdinde umum vilayat-ı şarkiyeye ve umum ulema ve talebeye ve mebuslara, hem İstanbul’da yirmi bine yakın şarklı, çoğu hamal olan hemşerilerine, hem Avrupa’ya, hem gazetecilere, hem büyük toplantı ve mitinglerde vatandaşlara, hem particilere ve askerlere, hem paşalara, zabıtlere, idarecilere ve hatta Padişaha hem konuşarak, hem de gazete yoluyla verdiği derstir.

Yarı cinayet bölümünde ise, Sultan Abdülhamid Han hazretlerine gazete yoluyla yaptığı çok manidar nasihatte ise şunları söylüyordu: “Münhassif (kararmış, sönük) Yıldızı (sarayı) darülfünun (üniversite) et. Ve Yıldız’daki milletin sana hediye ettiği servetini milletin baş hastalığı olan cehaletini tedavi için büyük dinî darülfünunlara sarf ile millete iade et. Ve milletin mürüvvet ve muhabbetine itimad et.”**12** Sultan Abdülhamid’i “Padişahlar içerisinde bir nevî veli”**13** olarak niteleyen Üstad Bediüzzaman hazretleri, onun uyguladığı zayıf istibdadı “içtimai kusur”**14** olarak görmüştür. Demek insan, sosyal bir kusur olan istibdada taraf olması ve istibdad uygulaması halinde veli de olsa kusurludur. Bu noktaya özellikle dikkat çeken Üstad Bediüzzaman hazretleri, cinayetin öteki yarısını söylemek zamanı gelmediğini belirterek öteki yarının “zamanı on beş sene sonra, yirmi sekiz senedir müellifin hapsi olan, Sicacünnur’un ahirindeki bahse bakınız, tam o yarı cinayeti bileceksiniz”**15** demiştir.

Evet, Sicacünnur Risalesinin sonuna baktığımızda o yarı cinayetin Beşinci Şua olduğu anlaşılmaktadır. Demek kalan yarı kısım, ilerde gelecek daha şiddetli istibdat olan Süfyanizmin mahiyetini haber vermektedir. Çünkü “Bu zamanda akide-i avam-ı mü’minin vikaye ve şübehattan muhafaza için yazılmış”**16** olan Beşinci Şua, “Umumun ve bilhassa ehl-i ilmin imanlarını tashih edip kurtarıyor.”**17** Bu sebeple, Divan-ı Harb-i Örfi müdafaası, insanlık için çok mühim, hayati bir müdafaadır. Çünkü hak ve hukukun ve hakiki hürriyetin müdafaasıdır. İnsanlığın dünya ve ahiret saadetine vesile olacak hakikatler manzumesidir. Bilhassa, “Avrupa’nın insaniyetperver maskesi altında vahşi reislerinin sağır kulakları çınlasın!.. Ve bu vicdansız gaddarları bize musallat eden o insafsız zalimlerin görmeyen gözlerine sokulsun! Ve bu asırda, yüz bin cihette ‘Yaşasın Cehennem’ dedirten mimsiz medeniyetperestlerin başlarına” hem de “milletin mukadderatıyla, keyfi istibdad ile oynayan firavun-meşreb komitenin başlarına vurulmak için yazılmış bir arzuhalidir.”**18**

Mehdiyetin parlak bir göstergesi olan ve bütün insanlığa irad edilen bu dersler elbette kıyamete kadar geçerlidir.

Dipnotlar:

1-Tarihçe-i Hayat, s. 97,

2-Age., s. 99,

3-Mektubat, s. 728,

4-Ahrarlar ve Demokrat Misyon, Yeni Asya Neşriyat, s.86,

5- Tarihçe-i Hayat, s. 133,

6-Age., s. 96,

7-Lem’alar, s. 599,

8-Age.597,

9- Tarihçe-i Hayat, s. 98,

10-Age., s. 99,

- 11-Age., s. 100,
- 12-Age., s. 113,
- 13-Münazarat, s. 358,
- 14- Tarihçe-i Hayat, s. 113,
- 15-Age., s. 114,
- 16-Şualar, s. 902,
- 17-Kastamonu Lahikası, s. 62,
- 18-Mektubat, s. 728.